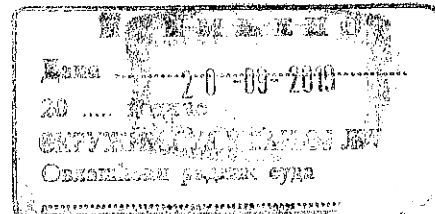

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 У 019521 17 Увп
Бања Лука, 28.8.2019. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Страхине Ђурковића предсједника вијећа, Душка Бојовића и Мерсиде Бјелобрк чланова вијећа, уз учешће Мире Мачкић као записничара, у управном спору по тужби Удружења за борбу против корупције „Transparency International и ВиН“ из Бањалуке, улица Гајева број 2, заступаног по предсједавајућем Одбора директора - Срђану Благовчанину (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број 768/16 од 1.9.2016. године ЈУ Основна школа „Алекса Шантић“ из Бањалуке (у даљем тексту: тужена), у предмету слободе приступа информацијама, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањалуци број 11 0 У 019521 16 У од 19.5.2017. године, у нејавној сједници одржаној дана 28.8.2019. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се уважава, пресуда Окружног суда у Бањалуци број 11 0 У 019521 16 У од 19.5.2017. године се укида и предмет враћа том суду на поновно суђење.

Образложење

Побијаном пресудом је, у ставу 1. изреке, одбијена као неоснована тужба против уводно означеног акта тужене, којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против Одговора тужене број 546/16 од 24.6.2016. године, којим је тужиоцу одобрен дјелимичан приступ информацијама које је затражио у везиведеног конкурса код тужене за радно мјесто „педагога - приправник“ објављеног у дневном листу „Глас Српске“ дана 25.5.2016. године, тако да је обавијештен о броју пријављених кандидата, броју кандидата који су испуњавали услове конкурса, питањима која су постављана од стране чланова конкурсне комисије (у даљем тексту: Комисија), литератури на основу које су таква питања састављана, те му и омогућен увид у ранг листу путем непосредног увида у просторијама тужене, али није удовољено његовом захтјеву да му се достави копија записника Комисије о разматрању пријава, оцјењивању и бодовању кандидата и утврђивању да ли испуњавају услове дате у конкурс, из којег записника би била видљива питања која су постављена кандидатима и колико је бодова додијелено сваком кандидату на основу критеријума за бодовање утврђених Правилником о критеријумима и процедури пријема радника у радни однос у основној школи („Службени гласник РС“ број 102/14), а исто тако није удовољено његовом захтјеву да му се доставе копије тестова свих кандидата који су учествовали на конкурс. Ставом 2. изреке пресуде одбијен је захтјев тужиоца за накнаду трошкова управног спора у износу од 200,00 КМ.

Одбијање тужбе образложено је разлозима да из резултата цјелокупног управног поступка произилази да је тужена правилно утврдила да се за тражене конкретне информације може утврдити изузетак, у смислу члана 8. Закона о слободи приступа информацијама („Службени гласник РС“ број 20/2001, у даљем тексту: ЗОСПИ) који прописује да ће надлежни јавни орган утврдити изузетак када оправдано утврди да тражене информације укључују личне интересе који се односе на приватност трећег лица, а за шта је дато ваљано образложење засновано на одредби члана 14. став 3. тачка а) тог закона, уз позивање на члан 16. у вези члана 54. Закона о заштити личних података („Службени гласник БиХ“ број 49/06, 76/11 и 89/11) што се односи на обавезу чувања тајности личних података. То из разлога што је тужена основано имала у виду чињеницу да тражени записник Комисије, сходно члану 24. став 2. Правилника садржи и податке о кандидатима (од имена и презимена, до ЈМБ, извода из матичних књига, диплома, увјерења о држављанству, података о стажу, социјалном статусу и др.), те би њихово достављање тужиоцу а и даље објављивање, у сваком случају грубо нарушило приватност тих лица и њихове личне интересе, па да ништа мањи степен нарушавања тог права на приватност не би представљало и достављање а и јавно објављивање постављених питања и одговора које су кандидати дали на та питања у оквиру теста, на чему је правилно инсистирала тужена у оспореном акту.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужилац побија њену законитост, због разлога из члана 35. став 2. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), што се односи на повреду закона, другог прописа или општег акта а и повреду прописа о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари. Истиче да је потпуно игнорисана примјена ЗОСПИ, што се огледа у чињеници да је суд потврдио погрешан став тужене да се тражене информације могу подвести под изузетке у смислу члана 8. ЗОСПИ, чиме је занемарена примјена члана 10. и 14. став 3. тог закона, јер се тражене информације не могу сматрати изузетком, будући да се не ради о информацијама које укључују личне интересе који се односе на приватност трећег лица. То стога што није тражена достава туђих личних података, него достава јавних информација везаних за спровођење јавног конкурса. Не спори чињеницу да су тражене информације по својој природи такве да садрже и одређене личне податке, али је тужена у том случају могла да примијени члан 10. ЗОСПИ који предвиђа да ако је дио тражених информација утврђен као изузетак (чланови 6, 7. и 8. тог закона) јавни орган ће издвојити такав дио и објавити остатак информација, а не да у потпуности одбије приступ информацијама, а лични подаци наведени у траженим информацијама, као што су ЈМБ, број текућег рачуна и адреса становања, и нису били предмет интересовања у конкретном случају. Наглашава да тужена није спровела тест јавног интереса на начин предвиђен у члану 9. ЗОСПИ, односно није доказала зашто представља штету да јавност буде упозната са информацијама везаним за спровођење конкурса у јавној установи, имајући у виду да јавни орган проводећи тест јавног интереса мора утврдити да ли заштита приватног интереса има превагу над интересом јавности, те да ли је већа штета ако јавност буде упозната са тим информацијама, од штете коју би евентуално трпила лица због чињенице да јавност буде упозната како су урадили тест, то јест која су питања постављена а и колико су кандидати добили бодова приликом конкурсне процедуре. Додаје да је у смислу члана 9. став 2. ЗОСПИ надлежни јавни орган у обавези да размотри околности, као што су свако непоштовање законске обавезе, постојање било каквог преступа, злоупотреба власти или немар у обављању службене дужности, неовлашћено коришћење јавних фондова и друго, што значи да институт „испитивања јавног интереса“ представља својеврстан гарант подносиоцима захтјева за приступ информацијама, да

јавни орган неће по аутоматизму утврђивати изузетке него ће од случаја до случаја примјењивати двоструки контролни механизам. Даље наводи да члан 17. став 2. Закона о заштити личних података прописује да је контролор личних података овлашћен те податке дати на коришћење другим корисницима на основу писаног захтјева корисника, ако је то потребно ради обављања послова у оквиру законом утврђене надлежности или остваривања законитих интереса корисника, а у конкретном случају нису тражене личне информације нити је тужена спровела тест јавног интереса, па тако да је остало нејасно како су тужена и суд закључили да би се достављањем записника Комисије и његовим даљим објављивањем „у сваком случају грубо нарушила приватност кандидата и њихови лични интереси“, па да „ништа мањи степен нарушавања тог права на приватност не би представљало достављање и јавно објављивање постављених питања и одговора које су кандидати дали на та питања у оквиру теста“. Стога су тужена и суд занемарили чињеницу да тужена представља јавни орган и да тражене информације представљају информације од јавног интереса, који носи превагу над приватним интересима, чиме је неоправдано стављен приватни интерес испред јавног. Предлаже да се захтјев уважи и побијана пресуда укине и предмет врати нижестепеном суду на поновно одлучивање или да се пресуда преиначи тако да се тужба уважи и оспорени акт поништи, те туженој наложи да достави тражене информације, као и да се тужена обавезе на накнаду трошкова управног спора.

Тужена у одговору на захтјев наводи, прије свега, да су према одредби члана 16. Статута тужиоца (од 24.10.2015. године - пречишћени текст) објављен на интернет страници (<https://ti.bih.org>), органи тужиоца Скупштина удружења, Управни одбор и предсједавајући Управног одбора, а према одредби члана 35. тог статута, удружење у правном промету са трећим лицима представља и заступа предсједавајући Управног одбора удружења. Како је тужбу односно захтјев у овој правној ствари, потписао Срђан Благовчанин као предсједавајући Одбора директора, који орган управљања није предвиђен Статутом, предметни захтјев је поднесен од стране неовлашћеног лица, јер Статут тужиоца не предвиђа орган „предсједавајући Одбора директора“ као орган овлашћен за заступање и представљање тужиоца. Како тај орган није предвиђен ни одредбом члана 16. став 1. Закона о удружењима и фондацијама („Службени гласник БиХ“ број 32/01,42/03, 63/08 и 76/11), који прописује да је скупштина обавезни орган удружења, а да поред управног одбора удружење може статутом предвидјети и друге органе, с тим да у смислу става 4. тог закона уколико статутом није предвиђено оснивање управног одбора или другог органа управљања, скупштина удружења ће именовати једно или више лица која ће заступати удружење у правном промету, произилази да је предметни захтјев поднесен од стране неовлашћеног лица. У свему осталом, потврђује разлоге побијане пресуде, истичући да се тужилац тражењем записника Комисије покушава ставити у улогу „контролора“ тужене у поступку избора по расписаном конкурс, за шта нема овлашћење, а што је обавила Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске дана 14.6.2016. године, којој су предочени тестови кандидата са одржаног тестирања, као и питања и одговори у тесту, о чему је сачињен записник приликом инспекцијског прегледа. Додаје да не стоји ни приговор тужиоца да је тужена могла у смислу члана 10. ЗОСПИ, издвојити дио информација за које је утврдила да представљају изузетак, те објавити остатак информација, а из разлога што је тужиоцу у одговору на његов захтјев за достављање тражених информација, наведено да информацију о броју бодова додијељених сваком кандидату на основу прописаних критеријума, може добити увидом у ранг листу у просторијама тужене, које податке тужилац није тражио на описани начин, а остали подаци су, како је то правилно закључено у побијаној пресуди, личне природе, па бодовање пријављених кандидата по

прописаним критеријумима је у овлашћењима органа тужене, то јест Комисије, што је она и учинила. Додаје да нема мјеста ни томе што се тужилац позива на одредбу члана 9. став 2. ЗОСПИ у вези са чланом 14. став 3. тог закона, будући да не наводи које конкретне околности нису размотрене приликом доношења одлуке да је необјављивање тражених информација, односно дјелимично достављање информација, оправдано јавним интересом, а осим тога јавни интерес у смислу цитираних закона и не може бити на штету личног интереса, а задатак суда је био да утврди њихову пропорционалност, што је суд у конкретном случају учинио утврђујући да предметне тражене информације представљају изузетак. Такође наводи да је без утицаја на законитост побијане пресуде, позивање тужиоца на одредбу члана 25. став 4. Закона о заштити личних података, поготово на одредбу члана 17. став 2. тог закона, која је у предметној правној ствари непримјенива, с обзиром на врсту података које дефинише та одредба. Предлаже да се захтјев одбаци као недозвољен, а уколико се не одбаци, онда да се одбије.

Размотривши захтјев, одговор на захтјев, побијану пресуду, те остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. ЗУС-а, одлучено је као у изреци ове пресуде из следећих разлога:

Из списка предмета произилази да је тужилац захтјевом од 20.6.2016. године, затражио приступ информацијама у погледу поменутог конкурса код тужене, позивајући се на члан 24. Правилника, који прописује да Комисија о свом раду води записник, а сачим у вези је затражио достављање копије тог записника о разматрању пријава, оцјењивању и бодовању кандидата, односно утврђивању да ли испуњавају услове дате у конкурс, из којег записника би била видљива питања која су постављена кандидатима а и колико је бодова додијелено сваком кандидату на основу критеријума за бодовање утврђених Правилником, заједно са образложењем. Такође је затражио копије тестова свих кандидата који су учествовали на конкурс. У Одговору број 546/16 од 24.6.2016. године, тужена је, под тачком 1. дала основне податке о конкурс (колико се кандидата пријавило, колико их је испунило услове конкурса, како је и по ком принципу Комисија састављала питања, те шта се утврђивало на усменом дијелу у складу са Правилником, а које информације (како се то у тужби наводи) тужилац и није тражио, а у тачки 2. и 3. је обавијештен да информацију о томе колико је бодова Комисија додијелила сваком кандидату може добити непосредним увидом у ранг листу у просторијама тужене, што исто није информација коју је тражио, како то констатује и суд у побијаној пресуди. Тачком 4. је обавијештен да се одбија његов захтјев у погледу достављања копија тестова свих кандидата који су учествовали на конкурс, а и достављање копије записника Комисије, што је образложено тиме да би достављање тих информација представљало нарушавање приватности трећих лица, а и да укључује личне интересе тих лица, као изузетак предвиђен чланом 8. ЗОСПИ, у вези са чланом 54. Закона о заштити личних података који прописује да се његове одредбе узимају у обзир приликом примјене ЗОСПИ, те чланом 16. Закона о заштити личних података који прописује обавезу чувања њихове тајности. Оспореним актом је жалба тужиоца на тај одговор тужене одбијена, а побијаном пресудом је оспорени акт потврђен, са разлозима који су већ изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда није правилна ни законита, што се основано наводи у предметном захтјеву.

Неспорно је да је циљ ЗОСПИ, како је то прописано чланом 1. тог закона, да се установи да информације под контролом јавног органа представљају добро од

вриједности и да јавни приступ тим информацијама промовише већу транспарентност и одговорност тих јавних органа, те да су те информације неопходне за демократски процес (став 1), а и да се установи да свако лице има право приступа тим информацијама у највећој могућој мјери у складу са јавним интересом, те да јавни органи имају одговарајућу обавезу да објаве информације (став 2), а и да омогући сваком физичком лицу да затражи измјену и даје коментар на своје личне информације под контролом јавног органа (став 3).

Чланом 4. тог закона је прописано да свако физичко и правно лице има право приступа информацијама које су под контролом јавног органа, а сваки јавни орган има одговарајућу обавезу да објави такве информације, које право приступа подлијеже само формалним радњама и ограничењима, како је утврђено у том закону, а у смислу члана 5. тог закона предвиђени су изузеци од објављивања тражене информације само у случајевима кад надлежни јавни орган: а) утврди изузетак у смислу члана 6, 7. и 8. тог закона за цијелу информацију или дио информације, и под б) одреди, након обављеног испитивања јавног интереса у смислу члана 9. тог закона, да објављивање информације није од јавног интереса. Ставом 1. тог члана 9. је прописано да ће надлежни јавни орган објавити тражену информацију, без обзира на утврђени изузетак, ако је то оправдано јавним интересом и узети у обзир сваку корист и сваку штету које могу проистећи из тога, а ставом 2. тог члана прописано да у доношењу одлуке да ли је објављивање информација оправдано јавним интересом, надлежни јавни орган ће размотрити околности као што су (али нису ограничене на), свако непоштовање законске обавезе, постојање било каквог престапа, судску погрешку, злоупотребу власти или немар у обављању службене дужности, неовлашћено коришћење јавних фондова, или опасност по здравље или безбједност појединца, јавности или околине. Поред тога је чланом 10. истог закона прописано да ако је дио тражених информација утврђен као изузетак, надлежни јавни орган ће издвојити такав дио и објавити остатак информација, осим ако због тог раздвајања информације нису постале неразумљиве.

У смислу члана 14. став 3. под а) истог закона, допис (мада би правилније било „рјешење“) којим надлежни јавни орган обавјештава подносиоца захтјева, треба да садржи законски основ за статус изузећа информације, уз наводе чланова тог закона на које се позива, као и сва материјална питања која су важна за одлуку, што укључује и узимање у обзир фактора јавног интереса.

Међутим, у побијаној пресуди суд се уопште није изјаснио о томе да ли је у поступку доношења оспореног акта проведен тест испитивања јавног интереса, у смислу члана 9. став 1. ЗОСПИ у вези члана 14. став 3. под а) тог закона, чиме није дат одговор на наводе тужбе, па тако да су побијаном пресудом учињене повреде од утицаја на рјешење ствари, иако је неспорно да приватност и друге законом заштићене вриједности могу бити основ за ускраћивање давања одређених информација, али у том случају јавни орган, проводећи тест јавног интереса, мора утврдити да ли то ускраћивање има превагу над интересом јавности и да ли је већа штета ако јавност не буде упозната са тим информацијама, од штете коју би евентуално трпила та лица због чињенице да јавност зна како су урадили тест, која су питања постављена а и колико су кандидати по том основу добили бодова.

Да би се утврдио изузетак и ограничио приступ информацијама, није довољно само се позвати на одредбу члана 54 Закона о заштити података, која одредба упућује само на то да ће се узети у обзир одредбе тог закона приликом примјене ЗОСПИ, али не

искључује примјену одредаба ЗОСПИ, што даље значи да се Закон о заштити личних података, као и други закони којима је ограничен приступ информацијама, морају примјењивати на начин конзистентан са слободом приступа информацијама гарантованом међународним документима, Уставом БиХ, Уставом Републике Српске и ЗОСПИ, а о чему у побијаној пресуди нису дати разлози.

Тиме је остварен разлог предвиђен одредбом члана 35. став 2. ЗУС-а, па се отуда захтјев тужиоца за њено ванредно преиспитивање уважава и побијана пресуда укида, на основу одредаба члана 40. став 1. и 2. ЗУС-а и предмет враћа нижестепеном суду на поновно одлучивање, у смислу става 3. тог члана.

На другачије одлучивање не утиче позивање тужене да је предметни захтјев поднесен од стране неовлашћеног лица, јер је, као и тужба, потписан од стране Срђана Благовчанина као предсједавајућег Одбора директора тужиоца као удружења, без обзира што тај орган више и није предвиђен важећим статутом тужиоца, а имајући у виду да је Срђан Благовчанин неспорно овлашћен за заступање тужиоца као удружења, у својству предсједавајућег Управног одбора удружења, што и произилази из рјешења Министарства правде БиХ број УП 08-07-1-616/11 од 21.7.2016. године о регистрацији измјена код тужиоца као удружења, које се управо односе на усвајање тог новог Статута број 01-01-06/15 од 24.10.2015. године а и промјене сједишта удружења, те лица овлашћеног за заступање, које рјешење је и приложено уз тужбу.

Записничар
Мира Мачкић

Предсједник вијећа
Страхиња Ђурковић

Тачност отпра
Руководилац су,
Амила По
овјерава
писарнице
чић